

Reglement en richtlijnen

- Iedereen kan deelnemen, met uitzondering van de gezinsleden van de organisatoren
- Door deelname aanvaardt de deelnemer de bepalingen van dit reglement.
- Elke deelnemer moet strikt de wegcode naleven.
- De snelheid speelt geen rol.
- De antwoorden gegeven door de inrichters zijn onaanvechtbaar.
- Op een aantal plaatsen langs de route zijn er vragen te beantwoorden. Deze vragen zijn opgesteld als meerkeuzevragen. De juiste keuze moet op het antwoordblad ingevuld worden.
- In de omgeving waar vroeger een van de hoven van de 12 geslachten stonden zijn een aantal foto's genomen. **24** in het totaal (zie achteraan dit bundeltje). Ze moeten herkend worden en op het antwoordblad aangeduid waar ze zich bevinden. **De foto's zijn steeds genomen in de omgeving van de afbeelding van het hof.** Let wel : er zijn soms meerdere foto's op 1 locatie genomen.
- Er zijn geen strikvragen. Behoudens onverwachte omstandigheden kunnen alle vragen opgelost worden.
- De tekst in cursief geeft enige bijkomende informatie en heeft geen invloed op de te volgen route.
- Veiligheid voor alles. De route maakt zoveel mogelijk gebruik van autovrije of auto-arme straten. Er zijn echter enkele delen waar drukker verkeer is. Deze zijn onderlijnd in de tekst. In deze gedeelten zijn geen vragen op te lossen, maar er kunnen wel foto's genomen zijn (als het de locatie van een van de 12 hoven betreft). Wees hier extra voorzichtig.
- Het inrichtend bestuur kan niet aansprakelijk gesteld worden voor gebeurlijke ongevallen.

DE LEGENDE

Bron: J. Dauwe – Geschiedenis van de Verering tot O.-L.-Vrouw van Lebbeke

Lang reeds hadden de inwoners van Lebbeke, toen nog een buitenwijk van Dendermonde, het verlangen uitgedrukt om een eigen kerk te bezitten. De verre afstand en - vooral bij winterweer - de slechte wegen die naar de stad leidden deden de priester dikwijls te laat komen om de sacramenten der stervenden toe te dienen.

In 1108 besloten de bewoners der twaalf voornaamste hofsteden, de zgn. Twaalf Geslachten, aan hun bisschop Odoardus van Kamerijk toelating te vragen om op hun kosten een kerk te mogen bouwen voor de steeds aangroeiende bevolking. Hun verzoek werd ingewilligd. Ieder van hen wenste echter - uit gemakzucht of ijdelheid - de kerk zo dicht mogelijk bij zijn woning te hebben, zodat er twist ontstond over de plaats waar het heiligdom zou opgericht worden. Uiteindelijk kwam men overeen de plaats te nemen die lag op het kruispunt van de weg Brussel-Dendermonde met die van Artois, Henegouwen, Aalst, naar Antwerpen. Deze partij grond behoorde toe aan een oude weduwe die beloofde het stuk af te staan na de oogst van het lijnzaad dat er dezelfde dag was op gezaaid. Dit betekende dat men weer een jaar moest wachten met de uitvoering van het voorgenomen plan. Maar zie, 's nachts in een droom verscheen O.-L.-Vrouw, gehuld in een schitterend licht, aan de eigenares en zei tot driemaal toe: Vrouw, sta op en ga uw vlas slijten want het is rijp; ik begeer dat men op die plaats een kerk zal bouwen ter ere van mijn Zoon en Mij ter ere.

Wanneer de vrouw bij de eerste morgenstond op haar akker verscheen was zij niet weinig verwonderd toen zij merkte dat haar vlas op één nacht slijtensrijp was. De eigenares die hierin een teken zag van Gods hand verkondigde het goede nieuws aan de burens die haar het vlas mee hielpen slijten, en schonk dadelijk haar akker voor de bouw van de kerk.

Waar ging men echter de nodige steen halen? Een man die een stuk land bezat niet ver van de uitverkoren grond beloofde steen te geven indien men er in zijn akker vond. En God die veel verborgen schatten heeft onder de aarde, liet daar witte steen ontdekken; op een kleine plaats en op

Gezinsbond
groeit met je mee

Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

geringe diepte vond men er zoveel dat het een wonder mocht heten.

Nu wist men nog niet in welke vorm de kerk zou gebouwd worden. Maar O.-L.-Vrouw gaf de derde vingerwijzing. Op een morgen trof men op de akker een roodzijden draad aan, door engelen gespannen, die het grondplan van de kerk volledig aftekende. Onder dergelijke gunstige voortekens werd onmiddellijk aangevangen met het bouwen en werd de kerk tot een zekere hoogte opgetrokken. Echter de duivel, benijder van alle deugd en godsvrucht, trachtte het werk te beletten en liet door een oorblazer de eigenaar van de steengroeve afraden zijn steen voortaan nog gratis weg te geven. Was het niet onredelijk dat hij die arm was het zijne zou geven terwijl anderen die veel rijker waren geen inspanningen moesten doen? Met de opbrengst van de verkoop zou hij zich bovendien in zijn oude dag kunnen behelpen. De man luisterde naar deze slechte raad en verbood dat men nog op zijn akker zou delven. De duivel zelf bracht de laatste steen die om niet werd gegeven. Echter een vierde wonder geschiedde: God die gezegd heeft «Geeft en U zal gegeven worden» strafte de hebzuchtige wiens groeve nu geen steen maar slechts kleem en slijk opleverde. Door die plotselinge verandering in de gesteldheid van zijn bodem getroffen deed de gierige man de belofte opnieuw kosteloos aan de bouw van de kerk mee te werken zo er terug steen in zijn land werd gevonden en zie, de poel leverde steen op zoals tevoren en wel zoveel dat de bouw van de kerk weinig tijd nadien voltrokken was. De put waaruit men de steen haalde heet de Ampoelput en wijst men aan ten Zuiden van de molen, omtrent twee boogscheuten van de kerk.

Het heiligdom werd toegewijd aan de Moeder Gods onder de naam O.-L.-Vrouw Geboorte.

DE TWAALF GESLACHTEN

Bron: M. Bovyn, Toponymie van Lebbeke

1. **Hof ten Hekkene:** vermeld in 1571 : *thoft ten heckene ofte meerssche*. In 1361 kocht Lysbeth Roels, *Meghiels van den Heckene wettigh wyf, van Janne Couteels, Willems Couteels sone was, ... een steede ende thien en een alf boenre lants, meers ende ettinghen. . .* Michiel van den Heckene was schepen van Dendebelle-Zwijveke in 1396. Het hof verdween voor 1667.
2. **Hof te Kerrebroek** : 1571 : Hendrick Hendrix *Kerrebroek* zijn hofstede ... *aent steenen cruijs ende comende aent begynnen bundre*; 1574 :

aent steenen cruijs ten dycke aende strate. In 1716 is dit hof onbewoond.

3. **Hof ten Dijke** : in 1469 was het hof, groot 9 bunder; eigendom van Lambert de Wijgaerde.
4. **Hof te Poele:** Reeds in de 14de eeuw worden verschillende leden van de familie van de Poele genoemd. Begin 16de eeuw was het hof bewoond door Jan van de Poele, in 1571 door zijn zoon Andries. In 1667 bestond het hof niet meer en komt niet een Van de Poele meer voor onder de belastingplichtigen terwijl er in 1571 nog acht genoteerd staan.
5. **Hof ten Bossche:** Jacob van den Bossche was schepen van Dendermonde in 1364; Joos van den Bossche was schepen van Lebbeke in 1428 en Goeris van den Bossche was meier en maanheer van Denderbelle-zwijveke in 1440. In 1469 had dit hof een uitgestrektheid van ca. 14 bunder en hoorde het toe aan Jan van Damme.
6. **Hof ter Hert:** Reeds in de 14de eeuw worden verschillende leden van de familie Van der Hert genoemd. Het woord *hert* heeft hier de betekenis van *meers* (weide). Zo vinden we in 1571 *tpachtgoet ter hert*, in 1621 *int goet ter herdt* en in 1710 *tgoet ter ert*.
7. **Hof te Macharis** : soms ook keizershof genoemd. De Plaatselijke lijst der overledenen vermeld reeds in 1370 de familie Macharijs. Verder zijn er vermeldingen in 1577 *thof te Macharis*, in 1710 *t goet te macharis* en in 1763 *Hof te Macharis*.
8. **Hof te Canteele** of te Couteels : Jan Coutheels was leenhouder te Lebbeke voor 1404. 1571 : *int goed te caut(h)eels, in tgoet te couteels*; 1667 : *Mijnheer Schoorman op het goet te canteels ... Denselven met de omwalde mothe met de walle ront somme daer aan gelegen ...*; 1710 : *in t hoff te canteels, nu land wesende*.
9. **Hof ter Vaerent** : Bakermat van het geslacht "van der Varent. Het Goed ter Varent (het hof met 9 bunder) hing af van een leenrol op het einde van de 16de eeuw gehouden door Joos Leeman.
10. **Hof te Beugem:** "Beugem" = Bodingaheim" de woonplaats van het geslacht van Bodo - is

Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

een Frankische nederzetting.

Vandaar de familienaam (rond 1370) : Jan van Boedeghem; Gillis van Boedeghem was , hier *man van leene*. Arnold van Beughem, secretaris van Karel de Stoute en nadien kanunnik en cantor der Collegiale te Dendermonde, droeg veel bij tot de herbouw der kerk van Lebbeke, hij overleed in 1480 en werd begraven in het koor.

11. **Hof ten Gate**: 1509 : Jan van der Elst erft van zijn vader 1½ dagwand in 't goet ter gate. 1571-77 : Jan van der Elst heeft in *proprietij thof ter gaete*.

12. **Hof te Zeebroek** (Zee-broek = zegge broek: een broek waar zegge (een gras met lange scherprandige bladeren) wordt aangetroffen. 1295 : Sophia de Siebrouc; 1361 : Daniel de Zeebrouc; 1370 : Domicella Elisabeth de Zeebrouc; begin 18de eeuw : Joseph van .. Segbroeck, kapelaan bij de heer van Kallo.

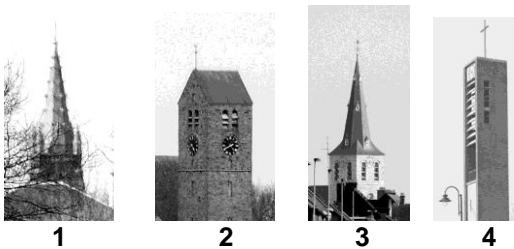
DE FIETSTOCHT

De fietstocht vertrekt aan café Toreken.

⇒ Grote Plaats.

Meteen enkele vragen. Het antwoord op deze vragen vind je gedurende de tocht.

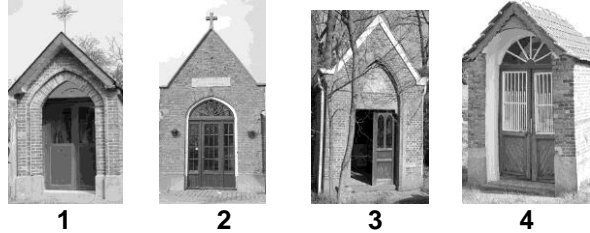
Vraag 1 : Zet de kerktorens in de volgorde zoals je ze ziet tijdens de fietstocht. Let goed op hoe de foto genomen is, want soms zie je de kerktoeren van op meerdere plaatsen.

Antwoord :

A : 4-1-3-2 B : 4-2-1-3
C : 4-1-2-3 D : 3-4-1-2

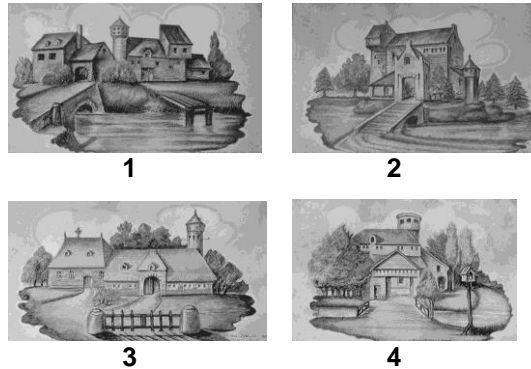
Vraag 2 : Zet de kapelletjes in de volgorde zoals je ze ziet tijdens de fietstocht.

Antwoord :

A : 2-4-1-3 B : 3-2-1-4
C : 2-3-4-1 D : 2-3-1-4

Vraag 3 : Op de locaties van de hoven heeft de gemeente Lebbeke afbeeldingen van deze hoven geplaatst. Zet volgende 4 afbeeldingen in de volgorde zoals je ze ziet tijdens de fietstocht.

Antwoord :

A : 3-2-1-4 B : 2-3-1-4
C : 2-3-4-1 D : 2-1-4-3

Vraag 4 : In de beschrijving van de fietstocht vind je 4 keer het teken © In de onmiddellijke omgeving vind je hier ergens een jaartal. In welke volgorde vind je deze jaartallen?

Antwoord :

A : 1927 - 1948 - 1811 - 1867
B : 1948 - 1867 - 1927 - 1811
C : 1948 - 1811 - 1867 - 1927
D : 1948 - 1811 - 1927 - 1867

Bij het verlaten van de zaal sla je rechtsaf, over het

⇒ Kerkplein,

daarna terug rechtsaf de

⇒ Kerkstraat

in, Tussen nummer 32 en nummer 34. linksaf , naar de

⇒ Oudebaan

Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

Volg dit baantje, aan het eerstvolgende kruispunt rechtdoor, langs het kerkhof tot aan de

⇒ Koning Albert-I straat

Sla rechts af en rij tot aan het sportcomplex. Hier stond ooit het *Hof ten Hekkene*.

Neem even een kijkje aan afbeelding van de hoeve aan de hoek van de zwemkom. (foto(s)!)

Sla linksaf en volg de

⇒ Koning Albert-I straat

tot aan het kruispunt. Steek de Langestraat over en volg de

⇒ Hogeweg

Op het einde rechtdoor, naar de

⇒ Fochelstraat

Na de bocht naar rechts even uitkijken voor het eerste jaartal © van vraag 4.

Op het einde van de Fochelstraat sla je linksaf. Dit is de

⇒ Opwijksestraat

Blijf deze straat volgen en neem dan de 2^e straat links.(De eerste voorbij het kapelletje). Dit is de

⇒ Benoit de Donderstraat

Op het einde van deze straat vind je links de afbeelding van het *Hof te Kerrebroek*, dat zich in deze omgeving bevond.

Nu rechtsaf, de

⇒ Klein Antwerpenstraat

volgen, over de spoorweg, bocht naar links en dan naar rechts. Voorbij nr 113 op de rechterkant is een veldbaan. Hier stond vroeger het *Hof ten Dijke*⁽¹⁾.

Vervolg je weg en neem nu de eerste straat links. Dit is de

⇒ Lindekenstraat

Volg deze straat; je rijdt nu richting Heizijde. Op het einde van de Lindekenstraat rechtdoor, de

⇒ Heizijdestraat

in. (©) Voorbij de kerk van Heizijde, aan de 1^e t-splitsing rechtdoor, daarna rechts aanhouden naar de

⇒ Grote Sniijdersstraat

Neem nu de eerste straat rechts, dit is de

⇒ Hof ter Ventstraat

in. Dit is geen hof van de 12 geslachten, dus hier zijn er geen foto(s) te herkennen. Deze straat geeft uit op de

⇒ Kleine Sniijdersstraat

Rechtsaf, tot op het einde. Hier linksaf. Dit is de

⇒ Poelstraat

In deze omgeving stond het *Hof ter Poele*. Je vindt het afbeeldingplaatje aan de bushalte aan de linkerkant van de weg.

Op het einde van de Poelstraat sla je linksaf, de

⇒ Baasrodestraat ,

in. Let op, het fietspad ligt links van de weg. Volg de Baasrodestraat een heel eind (±1km), tot je aan de rechterkant een reclamepaneel voor VACO poorten ziet. Sla hier rechtsaf (voorzichtig!) Dit is de

⇒ Haagstraat

Volg deze straat. Aan de T-splitsing links aanhouden. Waar de

⇒ Duivenkeetstraat

begint stond ooit het *Hof ten Bossche*.

Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

Volg de Duivenkeetstraat tot op het einde. Sla rechtsaf. Je bent nu weer in de

⇒ Baasrodestraat

Steek de spoorweg over. Zo kom je in de

⇒ Stationsstraat

Rechtdoor, naar de

⇒ Lindelaan

Eerste straat rechts, de

⇒ Meidoornstraat

in. Neem nu de tweede straat links. Dit is de

⇒ Milleniumstraat.

Rij langs de garageboxen en in de bocht naar links rij je rechts het fietsbaantje naar het *Hof ter Hert* in.

Rij tot op het erf, hier krijg je een drankje.

Bij het verlaten van het hof, ga je rechtsaf via de veldbaan naar het Hof ter Macharis. Je zal waarschijnlijk wel een stukje te voet moeten. Op het einde van de veldbaan bereik je het *Hof te Macharis*.

Sla linksaf, de

⇒ Hof ter Macharisdreef

in. Rij tot op het einde, zo bereik je de

⇒ Dendermondse steenweg

Om de Dendermondse steenweg veilig over te steken sla je rechtsaf en maak je een ommetje tot aan de verkeerlichten om daar over te steken en dan

terug te keren richting Lebbeke. Aan het fabriek van Vondelmolen(©) krijg je een peperkoekje.

Vervolg je weg en tussen nrs 172 en 170 sla je rechtsaf, het kleine baantje in. Op het einde van de asfalt sla je linksaf, langs het voetbalplein tot in de

⇒ Ziekenhuisveldbaan

Sla rechtsaf, op het einde van de asfaltweg de (grote) veldweg blijven volgen, op het einde hiervan links. Nu kom je aan de Mot, waar vroeger het *Hof te Canteele* stond.

Rij verder en waar het baantje de grote weg bereikt, sla je terug rechtsaf, het paadje in. Volg dit paadje tot je de

⇒ Leo Duboisstraat

bereikt. Steek deze over naar de

⇒ Lange Molenstraat

Volg deze straat tot de bocht rechts. Hier sla je linksaf de

⇒ Hof ter Vaerentstraat

in. In omgeving van 'De Trouwe Hond' stond het *Hof ter Vaerent*.

Vraag 5 : Hoeveel hoofdletters komen er voor op de tekst onder nummer 4 ?

Antwoord :

A : 18

B : 19

C : 20

D : 13

Na de bocht naar rechts blijf je rechtdoor rijden langs het Varenhof. Zo bereik je de

⇒ Lange Weversstraat

Sla rechtsaf, volg deze straat tot aan de T-splitsing. Hier ga je even linksaf tot aan het *Hof te Beugem*.

Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

De straat noemt hier nog steeds Lange Weversstraat. Keer nu terug en aan de T-splitsing rij je rechtdoor de

⇒ Romestraat

in. Volgen tot op het einde. Hier links afslaan, de

⇒ Baardegemsestraat

in. Volg deze straat tot aan de bocht naar rechts. Hier ga je linksaf, en volg de

⇒ Korte Minnestraat

Hier staat het *Hof ten Gaet*.

Sla het baantje links in en rij tot aan de afbeelding. Keer terug naar de Korte Minnestraat en sla linksaf. Neem nu de eerste straat rechts. Dit is de

⇒ Heuvelstraat

Op het einde kom je terug in de

⇒ Baardegemsestraat

Sla linksaf, en enkele meters verder rechtsaf. Dit is de

⇒ Rooien

Blijf deze straat volgen (©). Na een tijdje bereik je Wieze. De straat noemt hier nog steeds Rooien. Aan de eerstvolgende T-splitsing sla je rechtsaf, en aan de volgende nogmaals rechtsaf. Zo bereik je het

⇒ Hoeksken

Blijf deze straat volgen en sla nadien de eerste straat rechts in. Na de bocht naar links is dit de

⇒ Waaitjensstraat

Rij verder, zo bereik je de

⇒ Aalstersestraat

Hier rechtsaf, volg deze straat tot je aan je

rechterkant het straatje naar het *Hof te Zeebroek* herkent (voorbij huis nr.16).

Sla dit straatje in en rij tot aan het hof. Hier krijg je een appel.

Vraag 6 : Hoeveel beeldjes staan er in de kapel ?

Antwoord :

A : 8 B : 7
C : 6 D : 9

Vraag 7 : Hoeveel dakpannen met pijlmotief liggen er aan de straatzijde op het dak van de kapel ?

Antwoord :

A : 92 B : 93
C : 95 D : 96

Keer nu terug naar de Aalstersestraat en sla rechtsaf. Blijf de Aalstersestraat volgen, aan de eerstvolgende splitsing links aanhouden (fietspad volgen). Dit is de

⇒ Kouterbaan

Blijf deze straat volgen. Opgelet, want het fietspad houdt halverwege op. Aan het kruispunt ga je rechtdoor. Dit is terug de

⇒ Leo Duboisstraat

Aan het rond punt rechtdoor en aan de lichten terug rechtdoor naar de

⇒ Laurierstraat

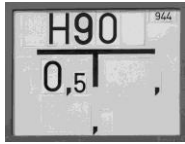
Dan de eerstvolgende straat links, de

⇒ Pastoor De Buckplaats

En zo bereik je terug café Toreken.

⁽¹⁾ Volgens M. Bovijn. In de gemeentelijke Wandel- en fietsroute "12 Geslachten" wordt deze hoeve gesitueerd aan de kruising van de Opwijksestraat met de Lange Breestraat

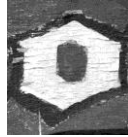
Fietstocht "DE 12 GESLACHTEN"

A

B

C

D

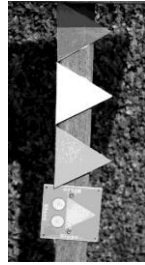
E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

U

V

W

X

T

Waar werden de foto's genomen ?

1. **Hof ten Hekkene**
2. **Hof te Kerrebroek**
3. **Hof ten Dijcke**
4. **Hof te Poele**
5. **Hof ten Bossche**
6. **Hof ter Hert**

7. **Hof te Macharis**
8. **Hof te Canteele**
9. **Hof ter Vaerent**
10. **Hof te Beugem**
11. **Hof ten Gate**
12. **Hof te Zeebroek**